

ПЛАН И ПРОГРАМ РАДА
„ПОЗОРИШТА ЗА ДЕЦУ И МЛАДЕ КРАГУЈЕВАЦ“
за 2025. годину

Крагујевац, 24.12.2024. год.

На основу члана 44. став 1 тачка 5 Закона о култури („Службени гласник РС“, бр. 72/09, 13/16, 30/16-исправка, 6/20, 47/21, 78/21, 76/23) и члана 29. став 1 алинеја 4 Статута Установе „Позориште за децу“ Крагујевац, број 203 од 01.02.2023. године - пречишћен текст, Управни одбор Позоришта дана 24.12. 2024. године, доноси

**ПРОГРАМ РАДА
ПОЗОРИШТА ЗА ДЕЦУ И МЛАДЕ КРАГУЈЕВАЦ
за 2025.годину**

Од 01. јануара 2004. године, Позориште има статус правног лица и уједно представља најмлађе Позориште те врсте у Србији. Међутим, иако се „Позориште за децу Крагујевац“ програмским садржајем профилисало као позориште за најмлађу публику, са протоком времена уочена је и потреба за неговањем позоришног стваралаштва за младе. Ову иницијативу разумела је Скупштина града Крагујевца, па је 2. септембра 2022. уследила одлука о проширењу делатности ове установе. На основу ових измена, „Позориште за децу Крагујевац“ добило је још једну сцену и нови назив – „Позориште за децу и младе Крагујевац“.

Кадровска структура запослених у Позоришту је примерена потребама за обављање делатности припреме и извођења представа, међутим недовољан број запослених у уметничком и техничком сектору доводи до компликација приликом реализовања основне делатности, тј. извођења представа.

До краја 2024. године, реализовано је 55 премијера, од тога је 60 % луткарских представа; осталих 40% су чиниле драмске представе за децу узраста 3–12 година, и две представе за младе. Позориште је учествовало на бројним домаћим и међународним луткарским фестивалима и до сада је освојило 126 награда.

Како је већ давно усвојено да је култура основни идентитет града, програм рада „Позоришта за децу и младе“ ће обухватити програмску делатност, фестивал „Златна искра“, организациону структуру запослених, просторни менаџмент у свим нивоима (локални, општински, окружни, регионални и национални), инфраструктуру и инвестиције у техничком погледу, затим усавршавања запослених у домену делатности „Позоришта за децу и младе“, маркетинг и гостовања, тј. учешћа на фестивалима

У програму рада полазна тачка биће откривање јаких и слабих страна функционисања „Позоришта за децу и младе“ Крагујевац, да би се исправно креирала политика Позоришта. Програм рада Позоришта ће пратити друштвене тенденције и токове са већим сопственим ангажманом, ригорозно и са много више координирања.

Мисија Позоришта за децу и младе Крагујевац

Наша мисија је стремљење ка савременим програмима која су у складу са генерацијама које негујемо, као и програмима која се уско тичу деце и младих кроз различите периоде одрастања. Али оно што се потврђује годинама је посвећеност и одговорност запослених према Установи, на коју сви могу да рачунају.

„Позориште за децу и младе Крагујевац“, исказује поштовање према младој публици тиме што приказује њихове наде, снове, и страхове; оно развија и продубљује искуство, интелигенцију, емоцију, и машту; оно подстиче етичке изборе; оно подиже свест по питању међуљудских односа; подстиче самопоуздање, толеранцију, поштовање и слободно изношење мишљења. Изнад свега, оно помаже будућим генерацијама да нађу своје место у друштву и да, унутар њега, слободно изнесу свој став.

Визија Позоришта за децу и младе Крагујевац

Визија „Позоришта за децу и младе Крагујевац“ усмерена је ка афирмисању позоришта као једне од препознатљивих установа, која се бави стваралаштвом за децу и младе, у граду, земљи, а и шире.

Практични задаци које извршавамо

- Развој позоришне инфраструктуре;
- Стимулисање грађана у културним активностима;
- Подстицање диверсификације позоришне понуде и иновација;
- Имплементација алтернативних позоришних облика и нових позоришних израза;
- Потпора афирмацији разноликог позоришног живота;
- Осигуравање позоришне сарадње на широком нивоу;
- Подстицај за програме у култури намењене ОСИ ;
- Развој интернационалне сарадње.

Структура запослених

„Позориште за децу и младе Крагујевац“ је установа са малим бројем запослених и спада у трећу категорију по уредби о коефицијентима, тј. испод 50 запослених. Сви запослени образовно задовољавају критеријуме радног места.

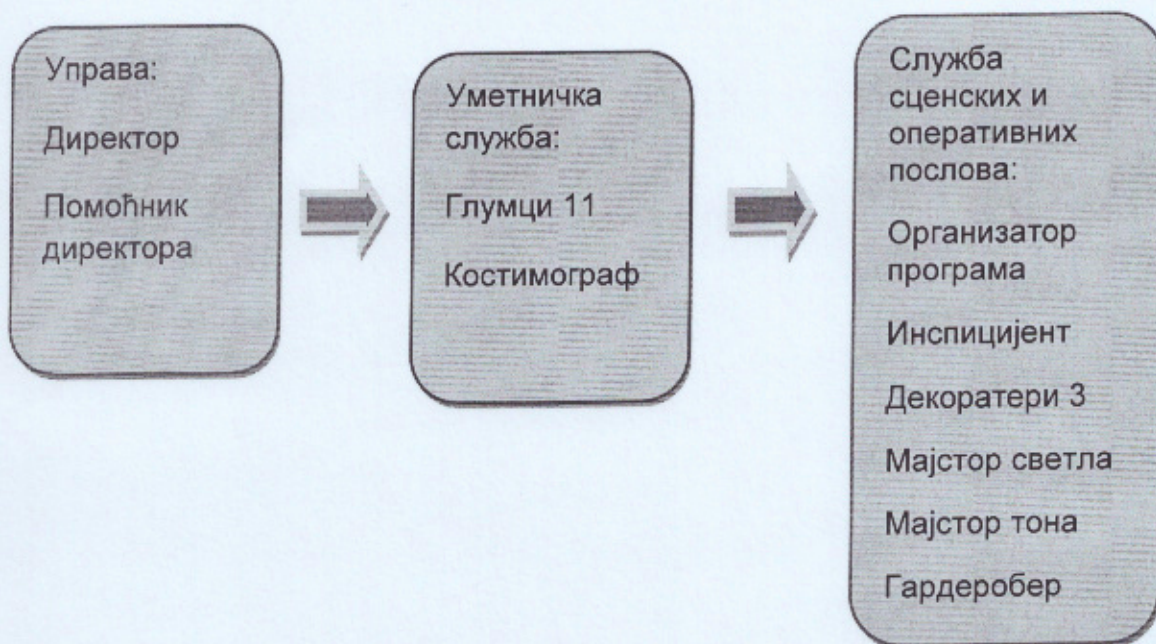
Како у позоришту постоји проблем неблаговременог информисања јавности о резултатима, програмима, изменама, а програм је сваке године све већи, самим тим се јавља и потреба за ангажовањем особе која би радила маркетинг, односе са јавношћу и обављала послове комуникације. Ту долазимо до закључка да би било пожељно да се Позоришту, а у складу са

систематизацијом Позоришта запосли лице које би обављало само ове послове. Од великог значаја би било и запослење драматурга, који би осим рада на представи имао обавезу да прати процес рада на представи, као и да уређује важна документа која се односе на основну делатност позоришта.

Уколико би у 2025. години, било дозвољено запослење лица која дефакто недостају за несметани рад позоришта, Позориште би у већој мери напредовало и развијало се.

Приказ шеме постојећег стања запослених:

Усавршавање запослених

Како у Србији не постоји образовни систем за луткарску уметност, веома је пожељно да се обезбеди стручно усавршавање глумаца у иностранству за ову позоришну област. За 2025. годину, глумци из ансамбла Позоришта добили су позив из Француске и Словеније за

семинаре који укључују рад на савременим луткарским техникама, савременом приступу стваралаштву за децу, као и рад на новим техникама позоришне анимације.

SWOT анализа

Користећи се SWOT анализом, оцењујемо динамички статус Позоришта, његову флексибилност и стања промене на које утичу многи чиниоци, како унутрашњи, тако и спољашњи.

<i>S – Strenghts / Снага</i>	<i>W – Weaknesses / Слабости</i>
✓ Препознатљивост на националном и регионалном нивоу ✓ Једино позориште за децу које негује Међународни луткарски фестивал у Србији ✓ Јаки појединци у ансамблу, и уопште у колективу ✓ Стабилно финансирање ✓ Локација у центру града ✓ Верна публика	✓ Недостатак простора за програмско ширење (друга сцена) ✓ Недостатак магацинског простора ✓ Недовољан број глумаца ✓ Недовољан брог сценских техничара ✓ Недостатак запослених у уметничкој служби (редитљ, драматург, продуцент...) ✓ Застарели маркетиншки концепт

✓ Реновирано позориште (сала, фондуси, хол...) ✓ Радионица за реквизиту и декор ✓ Јаки међународни односи са страним интернационалним фестивалима ✓ Чланство у Аситеж и Унима интернационалним мрежама	✓ Слаба упућеност у јубилеје ✓ Недовољно прецизно архивирана документација (награде, гостовања, број представа, технички подаци...)
O – Opportunities / Морућности	T – Threats / Претње
✓ Програм Creative Europe који има за циљ подстицање нових садржаја (иновативних) ✓ Интеркултурални дијалог и европски networking ✓ Развој нове публике ✓ Интерсекторска сарадња ✓ Добра сарадња са школама и предшколским установама ✓ Технолошка писменост нове публике и њихова партиципација у раду Позоришта ✓ Коришћење друштвених мрежа и IT технологије	✓ Лоша финансијска ситуација у земљи, те смањивање буџета за програме у култури ✓ Високи оперативни трошкови Позоришта ✓ Недостатак континуиране едукације ✓ Слаба заинтересованост спонзора за улагање у културу ✓ Пад стандарда код циљне публике ✓ Лоша примена законске регулативе ✓ Забрана запошљавања

Програмска делатност - продукција

Задатак „Позоришта за децу и младе Крагујевац“ је да промишљеним одабиром представа за циљну групу којој се Позориште обраћа, деца и млади продубљују своја знања, упознају себе и свет око себе. До краја 2024. године, Позориште је реализовало 55 премијера.

У 2025. години, планиране су три представе:

- „Мачак у чизмама“ – драмска представа за децу
 - „Бољи живот“ – луткарска представа за младе
 - „Овидијеве метаморфозе“ – луткарска представа за децу
-
- Аутори представа у 2025. години, прате визију програмске делатности позоришта.

1. „Мачак у чизмама“

„Мачак у чизмама“ једна је од најпознатијих бајки. Она има и елементе басне, јер садржи пресонификацију животиња које имају људске особине. Прича говори о мудрому и веома способном мачку који је својом домишљатошћу успео да помогне своме господару да стекне богатство и освоји руку краљеве јединице. Поука приче је да својом памећу и вредним радом, упркос недостацима или тешким животним околностима, можемо себи да створимо живот какав желимо. Представа носи поруку љубави за ближње, и поуку да се за нешто што желиш мораш и изборити.

Редитељ: Ђорђе Нешовић

Сценограф: Весна Поповић

Костимограф: Милица Грбић Комазец

Композитор: Лазар Новков

Графички дизајнер: Дејан Петровић

2. „Бољи живот“

Друга представа која ће се радити у 2025. години је „Бољи живот“ и радиће се у копродукцији са Луткарским позориштем из Мостара и Градским луткарским позориштем из Ријеке.

Представа говори о судбини три друга из бивше Југославије и њиховој судбини након рата. Материјал за представу се дуго припремао и базиран је на истинитим причама које су три драматурга из три различита позоришта припремала у складу са концептом и редитељским

оквиром који им је унапред задат. Симболично, кроз представу, видимо пругу, која ће као што то раде мостови, значајно утицати на животе главних јунака. На почетку видимо приказ пруге коју граде волонтери бивше Југославије, да би на крају на истим тим железничким пругама, родитељи испраћали своју децу у „Бољи Живот“.

Редитељ: Тито Лорефице

Драматург: Магдалена Лупи Алвир

Сценограф: Давид Зуазола

Креатор Лутака: Давид Зуазола

Композитор: Лазар Новков

„Овидијеве метаморфозе“

У свету у ком све више доминира дистанца између човека и природе, пожелели смо да на сцену поставимо причу о Овидијевим Метаморфозама која говори о откривању дубоке везе између човека и природних елемената.

Инспирисан Овидијевим бесмртним делом, овај позоришни пројекат спаја поезију, музику, плес и визуални моменат представе, како би се публика увела у магични универзум где се људи и богови, животиње и биљке, вода и небо преплићу у својој лепоти. Прича о Дафне која се претвара у а лорово дрво, о Нарцису који се раствара у цвету који носи његово име, о Филимони и Баукиде који се заувек сједињују у стаблу дрвета, нису само митови: они су одраз човечанства који тражи одговоре у природи.

Кроз сцену која води дијалог са природним елементима - светлима која дочаравају смену годишњих доба, звуцима који подсећају на дах шуме, телима која се крећу као када се играмо са глином, представа жели да позове публику да погледа даље од видљивог и да се запита о свом односу са светом око њих.

Свака трансформација коју је испричао Овидије није само физичка метаморфоза, него је и позив на унутрашњу промену, позив на поновно откривање хармоније са Земљом која нас угошћује.

Режија: Луана Грамења

Дизајн лутака и светла: Франческо Ђивоне

Дизајн лутака: Жизела Бутера

Претходне сезоне у „Позоришту за децу и младе Крагујевац“ организоване су представе за децу са оштећеним слухом. У сарадњи са Удружењем глувих и наглувих, Позориште је организовало да деца са овом врстом инвалидитета могу да прате представе на знаковном језику. И у наредним сезонама, Позориште ће наставити традицију сарадње са Удружењима која се баве инклузијом особа са одређеном врстом инвалидитета.

27. Међународни луткарски фестивал „Златна искра“

Историја луткарства у Крагујевцу почиње 11. октобра 1994. године, када је одржан 1. Међународни луткарски фестивал малих форми. Тог датума у Театру «Јоаким Вујић» а у организацији Културно-просветне заједнице, по први пут се окупљају ствараоци који у луткарској форми изражавају богатство сценског стваралаштва. Већ следеће године, одржан је још један фестивал, док се на трећи чекало пуних пет година. Тек 2001. Године фестивал је поново покренут под називом Међународни луткарски фестивал «Златна искра».

Фестивал је основан не декретом, већ бескрајном упорношћу, вољом и љубављу групе ентузијаста. Тада је било мало оних који су мислили да може преживети, а још мање оних који су мислили да може постати традиционални. Ипак, са својим успонима и падовима, успео је да опстане и самим тим је обезбедио свој континуитет од 2001. године.

Традиционално, сваког маја, Крагујевац постаје централно место окупљања луткарске уметности из целог света. Фестивал је посвећен луткарским представама за децу, али и младе и одрасле.

На претходних 26 фестивала имали смо преко 350 такмичарских наступа и осталих програма који су реализовани ван конкуренције. Из године у годину фестивал је био место нових и другачијих, повремено интригантних ствари, искорачивши из књижевних класика.

Упознали смо разне луткарске школе и традиције, гледали представе на страним језицима, упућивали у нове токове луткарске позоришне уметности. Захваљујући уважавању правих вредности, других и другачијих, Фестивал је успео да достигне значајан ниво. Фестивал данас представља неодвојиви део културне понуде Града Крагујевца. Јединствен је на територији Србије и, према оцени релевантних тела, слови као један од најзначајнијих уметничких догађаја те врсте у балканским земљама. Међународни луткарски фестивал „Златна искра“ већ је успешно реализован двадесет и пет пута. Сваке године позориште је

са задовољством угошћавало ансамбле из земље и иностранства. Од тога 80% гостујућих професионалних позоришта је било из иностранства, из земаља као што су Русија, Кина, Иран, Пољска, Француска, Бугарска, Румунија, Чешка, Израел, Италија, Грчка, Украјина и тд. Као манифестација, овај Фестивал је постао препознатљив у светским оквирима.

У 2025. години, традиционално у мају месецу, реализоваће се 27. Међународни Фестивал луткарства „Златна искра“. У плану је да 14 професионалних луткарских позоришта представе свој програм у такмичарском делу фестивала, а осим званичног такмичарског дела програма за 27. „Златну искру“ припремљен је богат пратећи програм у виду представа на отвореном, изложби, промоција, стручних предавања и радионица. Реализација фестивала заказана је за период од 14.5. до 18. 5. 2025. године (5 дана). Извођење представа које су селектоване за такмичарски део програма, реализоваће се на сценама „Позоришта за децу и младе“ Крагујевац, Књажевско-српског Театра, Драмског студија „Петар Пан“, «Дома омладине» и Кући Ђуре Јакшића, а пратећи програми ће бити реализовани у пешачким зонама Града и у парку испред Позоришта, предавања у галерији библиотеке, а професионалне радионице за глумце луткаре у балетској школи «Аплауз».

Селектоване представе јасно показују циљ Фестивала и окренуте су савременим моделима луткарства, а неке од представа извођене су на престижним светским луткарским Фестивалима. Све представе базиране су на текстовима који се тичу деце узраста од најранијег детињства, преко узраста основаца до тема које су интересантне младој и одраслој публици. Продукције су урађене у складу сасавремено - луткарским позоришним изразом. Осим тога што представе носе јасну поруку јачања идентитета и етичких вредности код деце и младих, оне приказују и културу различитих држава из целог света у високо продукцијском оквиру.

О значају Међународног луткарског фестивала „Златна искра“, говори чињеница да се управо због заинтересованости најмлађе публике за програм фестивала, створила и потреба за местом где ће се у Крагујевцу неговати ова врста позоришне уметности. Са тим у вези, управо је на основу фестивала „Златна искра“, Скупштина града Крагујевца 27. јуна 2003. год., донела одлуку о оснивању „Позоришта за децу“ Крагујевац. У септембру месецу 2022. год., позориште проширује своју делатност са репертоаром за младе и Скупштина града доноси одлуку о промени назива позоришта у „Позориште за децу и младе Крагујевац“.

Након анализа предходних Фестивала, намеће се закључак да је Фестивал из године у годину бивао све квалитетнији и богатији. Подршку Фестивалу у претходним годинама неизоставно је давало Министарство културе РС, што је утицало и на бољи положај Фестивала у земљи и шире. У односу на ранији период, осим тога што се број пријављених представа удвостручио, Фестивал је искристалисао своју тежњу да се у програму нађу позоришта која негују савремен луткарски израз. Са том намером треба и наставити у наредним годинама, међутим, такође би требало да се број учесника сваке године повећава, како би фестивал осим на квалитету, добио и довољан Фестивалски садржај, водећи се праксом значајних фестивала у европским градовима.

До Фестивала 2025. године требало би преиспитати следеће ставке:

- просторе приказивања програма
- медијску праћеност
- сарадњу са другим фестивалима
- остале активности током године
- финансије
- партнере и спонзоре, фаундрејзинг и маркетинг
- ужи тим који би континуирано радио на припреми и еволуацији Фестивала
- Очекивани утицај на приход од продатих улазница

Како у Србији не постоји образовни систем за луткарство, овај фестивал је веома значајан показатељ квалитета и достигнућа у луткарству. Размена искустава са ствараоцима из других култура у области луткарства, доприноси стварању европског културног простора.

Просторни менаџмент у 2025. год.

Локални ниво:

Наставак организовања радионица и предавања везана за одржане струке у средњим школама у циљу промовисања позоришне уметности, а и могућег усмеравања ученика за одређене врсте струке за рад у Позоришту.

Сарадња са дечијом библиотеком и организовање радионица у складу са делатностима Позоришта и библиотеке, тј. кореалација у програмима ове две установе културе.

Организовање заједничког програма Градске туристичке организације и Позоришта са циљем побољшања туристичке понуде Града.

Наставак сарадње са Удружењима и НВО, где је основни задатак културна инклузија особа са инвалидитетом и пружање услуга културе.

И наставак одличне сарадње са школама и предшколским Установама.

Окружни ниво:

У 2025. години планирана су гостовања у општини Аранђеловац, Рача, Баточина и Лапово.

Регионални ниво:

Настављају се гостовања у градовима: Краљево, Крушевац, Ужице, Лазаревац, Горњи Милановац, Вршац и тд.

Национални ниво:

Учешће на фестивалу „Сусрети професионалних луткарских позоришта Србије“, учешће на Фестивалу „Мали Јоаким“, затим фестивалу „Аситеж“ и „Звездариште“.

Гостовања у учешћа на фестивалима

„Позориште за децу и младе Крагујевац“ до сада је освојило преко сто награда на Међународним фестивалима широм света. Како би задржало своје место на мапи луткарских позоришта широм света, наставиће се са радом на луткарским представама малих форми, које негују савремени израз, а такође се баве савременим темама.

Значајни Међународни луткарски фестивали:

- ✓ „Ревиија луткарских казалишта“ Ријека
- ✓ „Бабкарска бистрица“ Словачка
- ✓ „Интернационални луткарски фестивал“ Измир, Турска
- ✓ „Међународни луткарски фестивал ПИФ“ Загреб, Хрватска
- ✓ „Титримунди“, Сеговиа, Шпанија
- ✓ „Титерес“, Љејда, Шпанија
- ✓ „Аривано дел Маре“, Равена, Италија
- ✓ „Дјечији луткарски фестивал“, Бања Лука
- ✓ „Међународни луткарски фестивал“ Суботица
- ✓ „Луткарски фестивал“ Истамбул, Турска „Сликеберг“, Данска
- ✓ „Интернационални луткарски фестивал“, Берлин, Немачка
- ✓ „Луткарски фестивал“, Шарлевил, Француска
- ✓ „Међународни фестивал луткарских представа за одрасле“, Копенхаген, Данска
- ✓ „Кукарт“ – Санкт Петербург, Русија

- ✓ „Златна Магнолија“, Шангај, НР Кина
- ✓ Корцзак, Варшава, Пољска

Инфраструктура и инвестиције

„Позориште за децу и младе Крагујевац“ је од самог почетка рада смештено у згради Дома синдиката, што значи да зграда није наменски прављена. Са тим у вези у Позоришту постоји доста проблема који се тичу саме инфраструктуре. Претходних година, доста се водило рачуна о самом простору. Међутим, и поред великог напора, овај простор има константне проблеме који доводе у ризик запослене, а самим тим функционисање позоришта. У простору који користи позориште, врло се често дешавају поплаве у доњем делу објекта где су смештене гардеробе, вешерница и радионица (овај део објекта је смештен у најнижем делу центра града и ту се спајају канализације те је и поред вишеструког чишћења одводних цеви долазило до хаварије). Економски прилаз је мали, па врло често сценографију морамо да преносимо око објекта на главни улаз зграде Дома синдиката. Магацински простор за складиштење сценографије одавно није довољан и тренутно се један део сценографије чува у згради Шумадије која у овом тренутку није у употреби. Такође је и део где се складишти сценографија у Позоришту је у лошем стању, те запослени константно проналазе различита решења како да сценографију сачувају од пропадања. Исто се дешава са фондусом за костиме, обућу и луткарски фондус, последње четири године реквизита из представа се складишти по ходницима. У Позоришту је немогуће постићи оптималну температуру за рад. Од средине јесени до средине пролећа, у позоришту је врло хладно, па

се извођачи врло често разбољевају. Такође, и канцеларије су врло хладне, без обзира на куповину грејних тела, немогуће је угрејати зграду. Канцеларије, као и гардеробе које се налазе у подруму, врло често буђају услед велике количине влаге, па су запослени принуђени да једном годишње санирају такве ситуације које су настале због временских неприлика. Са свим наведеним, а на основу резултата које позориште годинама постиже, било би пожељно да се планира посебан објект који би позориште користило за своју делатност. Овај постојећи објект који је у власништву Града, могао би да се користи са времена на време за програме установа који уопште немају зграду, или друге програме који се реализују уз подршку Града.

Планирано инвестирање у нову опрему и реновирање просторија:

- Замена постојећих седишта у сали позоришта
- Реновирање подрумских просторија (тоалети за запослене, две гардеробе и вешерница)
- Нови простор за благајну
- Изнајмљивање магацинског простора за складиштење сценографије
- Обнављање аудио опреме

Закључак

„Позориште за децу и младе Крагујевац“ заступа исте оне вредности које су наведене у Културној политици УНЕСКО-а, а којима се захтева поштовање права деце и младих на учешће у културним активностима. Позориште подржава став Конвенције УНЕСКО-а, донете 2005. године, који се тиче Културне разноликости, а који износи захтев да се деци и младима омогући право на културни идентитет и право на друштвену видљивост. Позориште заступа развијање позоришта за децу и младе, како у теорији тако и пракси.

Председник УО

Мирјана Ђурђевић